

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service
Innehållsansvar: Elisabeth Johansson, (elijo157), Apotekare
Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2024-12-10

Giltig till: 2026-12-10

Förfyllda antibiotikasprutor, arbetsbeskrivning för Sjukvårdsapotek VGR SÄS

Sammanfattning

Rutinen beskriver hur Sjukvårdsapotek VGR SÄS i förväg kan iordningsställa förfyllda antibiotikasprutor med Piperacillin/Tazobactam 4g/0,5g (Piptaz) för vårdenheter på SÄS. Rutinen beskriver även hur beställning och leverans sker till och från beredningsrummet.

Förändringar sedan föregående version

Uppdatering av innehåll för anpassning till aktuellt journalsystem.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Förändringar sedan föregående version	1
Bakgrund och syfte	2
Förutsättningar	2
Avgränsningar	2
Lokaler	2
Utrustning	3
Förberedelser	3
Utförande	3
Iordningsställande	3
Märkning	4
Städning och spill	4
Distribution	4
Beställning och fakturering av Piptaz	4
Beställning och leverans av hjälpmedel	4
Dokumentinformation	5
Källförteckning	5

Bakgrund och syfte

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården (HSLF-FS 2017:37) ska iordningställda läkemedel bland annat märkas med patientuppgifter samt tidpunkten för administrering eller överlämnande. Vårdgivaren får dock besluta om att ett iordningställt läkemedel inte behöver märkas med uppgifterna patientuppgift och tidpunkt för administrering under förutsättning att det är förenligt med en god och säker vård. Ställningstagande är gjord att märkning med patientuppgifter och tidpunkt för administrering inte är nödvändigt kopplat till att det är standardiserade doser – finns ingen förväxlingsrisk mellan patienter utan alla får samma dos.

Etiketten är märkt:

PiperacillinTazobaktam 4g/0,5g
för intravenös inj, löst i NaCl
Förvaras i kylskåp, hållbar 24h
Iordningställt: ååmmdd kl.xx:xx
Hållbar till: ååmmdd kl. xx:xx
Sign: vgr-id / SA VGR SÄS

Rutinen beskriver hur personal på Sjukvårdsapotek VGR SÄS, på uppdrag av vårdenhet och förenligt med en god och säker vård, kan iordningsställa förfyllda antibiotikasprutor med Piptaz i förväg utan krav på märkning av patientuppgifter och administreringstid.

Förutsättningar

[BI-Rapport](#) för det kommande dygnets ordinationer på Piptaz (hållbarheten för Piptaz-sprutorna är 24 timmar i kylskåp och 12 timmar i rumstemperatur) finns till hjälp för att veta hur många sprutor som ska iordningsställas vid varje tillfälle.

Arbetschema för personal finns, samt de hjälpmedel som krävs för att kunna iordningsställa och arbeta säkert.

Avgränsningar

Farmaceut på Sjukvårdsapotek VGR SÄS får iordningsställa förfyllda antibiotikasprutor med Piptaz enligt denna rutin samt annan personal som fått uppgiften delegerad av läkare eller sjuksköterska.

Lokaler

Beredningsrummet, plan 3 bredvid VNL Zeus, E-hissarna.
Lokalen ska städas dagligen då iordningställande sker.

Utrustning

[Baxter pump](#), etikettskrivare, [Solaris skakbord](#).

Förberedelser

Innan iordningsställandet ska lådor hämtas i kylskåpet i VNL E4. Eventuella överblivna sprutor ska kasseras. Kasserad mängd ska noteras på blanketten som sitter på kylskåpet. Blanketten tas med till beredningsrummet och sparas i pärm.

- Sprita arbetsytor och lägg ut underlägg.
- Anteckna dagens datum, batchnummer och antalet sprutor som ska iordningställas samt dubbelsignera på blankett "[Iordningställande av Piperacillin Tazobactam 4g/0,5g](#)". Samma batch bör användas för hela dagens produktion.
- Förbered pumpen. Klä med slangset och koppla spädningsvätskan (ex. NaCl 1000ml). Det är viktigt att slangen är fri från veck och inte tvinnar sig under arbetets gång. Slå på strömmen till pumpen.
- Ställ in totalvolymen 1000ml genom att
  - trycka på *interval* och *volume* samtidigt
  - skriv in totalvolymen (1000ml) och bekräfta med *volume*-knappen.
- Volymenhet som tillsätts per flaska är 18ml. Den ska vara förfylld. Om inte tryck på *volume* och skriv in 18 och bekräfta med *volume*-knappen.
- Fyll slangen med hjälp av knappen *start/stop* eller använd pedalen.
- Kalibrera pumpen genom att
  - Använda ett tomt mätglas. Tryck på pedalen och läs av volymen i mätglaset.
  - Ange den uppmätta volymen genom att trycka på knappen *adjust* och skriv in den avlästa volymen, bekräfta med *adjust*-knappen.
  - Testa en gång till i ett tomt mätglas. Upprepa vid behov.
- Handskar och förkläde kan användas enligt [Läkemedel med bestående toxisk effekt \(utom cytostatika\) samt läkemedel med allergena egenskaper](#).

Utförande

Iordningsställande

- Ta av locken på lämpligt antal Piptaz, sprita och gnugga membranen.
- Sätt spikes i membranen.
- Koppla slangmunstycket till en spike, tillsätt spädningsvätskan (pedal eller start/stop). Koppla loss, upprepa med nästa.
- Sätt fyllda flaskor i skakbordet (30 per gång) alternativt skaka kraftigt manuellt.

- Koppla på en 20-ml spruta på spiken och dra upp hela mängden vätska när antibiotikan löst sig (klar lösning). Antalet ml kan variera, men totaldosen Piptaz är 4g/0,5g.
- Få bort eventuellt överflöd av luft i sprutan och sätt på propp.

Märkning

- Märk varje spruta med [etikett](#) anpassad till etikettskrivare PR304161. Redigera etiketten i Excel innan utskrift med nytt datum för *iordningsställt* och *hållbar till* samt ditt *vgrid*. Markera etiketten i Excel och välj skriv ut markering (skrivare PR304161). Ta ett ex först för att se att layouten ser bra ut och därefter antalet som behövs. Om etikettskrivaren krånglar kan [reservetiketter A4](#) användas. Här ändras datum och vgr-id med hjälp av funktionen ersätt i Word.
- Färdigetikerade sprutor läggs i plastlådor som märks med utgångsdatum.

Städning och spill

- Städa arbetsytorna efter iordningställandet, först med vatten, sedan sprit.
- Vid spill, sug upp vätskan med trasa, städa därefter ytan, först med vatten och sedan sprit.

Distribution

När iordningställandet är klart transporteras lådorna till kylskåpet på VNL E4. Blanketten på kylskåpet märks med datum samt totalt antal iordningsställda sprutor. Respektive vårdenhet hämtar sina förfyllda sprutor i kylskåpet och kvitterar antalet på [blanketten](#). Plastpåsar finns för transport.

Beställning och fakturering av Piptaz

Utförs regelbundet av SA VGR SÄS. Beställning av Piptaz sker på tisdagar i Hamlet (Sjukhusapoteket) och fakturering sker sedan regelbundet via VNL. Använd manuell påfyllning från annan källa i VNL. Gör uttag per enhet enligt det antal som är hämtat för aktuell period. Ta hjälp av [blanketten](#) och signera åtgärden.

Beställning och leverans av hjälpmedel

I beredningsrummets hyllsektion finns beställningspunkter uppsatta för hjälpmedel som behövs vid iordningställande av antibiotikasprutor. Varje tisdag ska en inventering utföras och kvarvarande lagernivåer meddelas ansvarig beställare för marknadsplatsen.

Leverans av beställt hjälpmedel görs av Sjukvårdsapoteket. Internlogistik hämtar läkemedelsavfall enligt rutin (beställ hämtning genom att ringa ankn 1953).

Dokumentinformation

För innehållet svarar

Elisabeth Johansson, leg apotekare, Sjukvårdsapotek VGR SÄS

Innehållsgranskare

Grete de Flon, tf enhetschef, leg apotekare, Sjukvårdsapotek VGR SÄS

Godkänt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Nyckelord

Förfyllda sprutor, Sjukvårdsapotek, Pip-Taz, Piptaz

Källförteckning

- Läkemedel med bestående toxisk effekt (utom cytostatika) samt läkemedel med allergena egenskaper (vgregion.se)
[https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/as9642-738863596-115/surrogate/L%c3%a4kemedel%20med%20best%c3%a5ende%20toxisk%20effekt%20\(utom%20cytostatika\)%20samt%201%c3%a4kemedel%20med%20allergena%20egenskaper.pdf](https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/as9642-738863596-115/surrogate/L%c3%a4kemedel%20med%20best%c3%a5ende%20toxisk%20effekt%20(utom%20cytostatika)%20samt%201%c3%a4kemedel%20med%20allergena%20egenskaper.pdf)
- Regional rutin för läkemedelshantering
<https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/rs9924-923386695-385/surrogate/Regional%20rutin%20f%C3%B6r%201%C3%A4kemedelshantering%20i%20V%C3%A4stra%20G%C3%B6tlandsregionen.pdf>
- HSLF-FS 2017:37 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvård
https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/regler-och-riktlinjer/foreskrifter-och-allmanna-rad/konsoliderade-foreskrifter/201737-om-ordination-och-hantering-av-lakemedel-i-halso--och-sjukvarden/#anchor_6626ef3e-5883
- Spädning av intravenösa läkemedel till vuxna
<https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/rs10012-1240736041-905/native/Regional%20rutin%20f%C3%B6r%20sp%C3%A4dning%20av%20int>

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

[raven%20b6sa%201%20a4kemedel%20vuxna%20VGR%20version%202.17.pdf](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Elisabeth Johansson, (elij0157), Apotekare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-858857171-5

Version: 8.0

Giltig från: 2024-12-10

Giltig till: 2026-12-10